

**Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İle
Milli Eğitim Bakanlığı Arasında Yürütülen**

OKULLARDA SAĞLIK VE GÜVENLİK ÇALIŞMALARI

Halil POLAT

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
Şube Müdürü

halil.polat@csgb.gov.tr

0312.296 67 57

18 Mayıs 2012

ADANA

OKULLARDA RİSK YÖNETİMİ

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 50.000'den fazla eğitim kurumunda okul öncesi, temel eğitim ve orta öğretim çağında bulunan 05-18 yaş arası 17 milyon civarında öğrenci öğrenim görmekte, 800 bin civarında öğretmen, idareci ve personel görev yapmaktadır.

Eğitim hizmeti verilen bu okulların buldukları yer, bina yapısı, kat sayısı, atelyeler, laboratuvarlar, ulaşım, ısınma, servis, sınıf, yemekhane, kantin, okul bahçesi, okul çevresi trafiği, spor salonu gibi alanlar büyük farklılıklar göstermekte, bir çok okul standart olmayan geçici binalarda eğitim ve öğretim hizmetini sürdürmektedir.

Bu kadar büyük ve çeşitlilik arzeden eğitim ortamlarının taşıdığı sağlık ve güvenlik riskleri ile alınması gereken önlemler de aynı oranda farklılıklar göstermektedir.

Oysa ki, çocuk ve gençlerimizin güvenli okullarda eğitim görmeleri, sağlık ve güvenlik konularına ilişkin riskler hakkında bilgilendirilmeleri, doğru davranış modellerini kazanmalarına yönelik beceri eğitimleri almaları ve geleceğin işgücünü oluşturan çocuklarımızın bu kazanımlarla çalışma hayatına atılmaları büyük önem taşımaktadır.

...Güvenlik Kültürü

Herkes İçindir...

Bu proje GVG / HVBG / ANKON / BILSP tarafından gerçekleştirilmekte olup,
Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İnönü Bulvarı No:42 / Blok Kat: 4
Etiler / Beşiktaş / İSTANBUL
Tel : +90 312 215 90 21
Faks : +90 312 215 90 28
E-posta : isg@sgm.gov.tr
Web : http://isg.muh.gov.tr

“GÜVENLİK KÜLTÜRÜ”

sağlıklı ve güvenli davranışın bir alışkanlık haline getirilmesidir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDE HEDEFİMİZ

çalışma hayatında ve toplumda ortak bir “Güvenlik Kültürü” kavramının oluşturulmasıdır.

İnsanın, iş yerlerinde, işin yürütülmesi sırasında oluşan veya oluşabilecek tehlikelerden ve sağlığına zarar verebilecek unsurlardan korunmasını, aynı zamanda iş yeri ortamının iyileştirilmesini hedef alan sistemli ve bilimsel çalışmaların tümüne “İş Sağlığı ve Güvenliği” denir.

Küçük yaşlardan itibaren “**İş sağlığı ve Güvenliği kültür bilinci**” temelini oluşturmak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığına bağlı mesleki ve teknik eğitim okulları başta olmak üzere bütün okullarda;

1. Herhangi bir kaza ve kaza ve hastalığa neden olabilecek risklerin ortadan kaldırılması veya en aza indirilmesi,
2. Alınan her türlü önleme rağmen meydana gelebilecek kazalarda ilk yardım konusunda gerekli ilk müdahale için bir alt yapının oluşturulması,
3. İdareci, öğretmen ve küçük yaştan itibaren çocuklarda sağlık ve güvenlik bilincinin geliştirilmesi, gerekmektedir.

Yukarıda sayılan amaçları gerçekleştirmek üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında **02.Ocak.2009** tarihinde **2 yıl süreli** bir **işbirliği protokolü** imzalanmıştır.

Bu süre bitiminde söz konusu protokol geliştirilmek ve yaygınlaştırılmak üzere 2 yıl süre ile uzatılmıştır.

İşbirliği protokolünün amacı;

1-Mesleki ve teknik öğretim kurumlarındaki okul müdürleri, atölye ve meslek dersi öğretmenleri ile öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda doğru davranış modellerini öğrenmeleri,

2-Gençlerin çalışma hayatına ilişkin riskler hakkında bilgilendirilmeleri,

3-Güvenli çalışma beceri eğitimlerinin verilmesi ve Geleceğin çalışanlarında bugünden güvenli yaşam bilincinin oluşturulmasıdır.

Bu kapsamda Bakanlığımız İş sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünce; mesleki ve teknik öğretim kurumlarındaki okul müdürleri, atölye ve meslek dersi öğretmenleri ile öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği (İSG) konusunda bilinçlendirilmeleri amacı ile eğitim programları düzenlemiş ve Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenen programlara katkı verilmiş, pilot olarak seçilen okullarda risk değerlendirmesi çalışmaları yapılmış ve “**Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları İş Sağlığı ve Güvenliği Rehberi**” hazırlanmıştır.

Giderek ivme kazanan bu işbirliğinin nihai hedefi ise söz konusu rehberin güncellenerek uygulanmak üzere ülke genelinde tüm okullara ulaştırılmasıdır.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM KURUMLARI

İş Sağlığı ve Güvenliği Rehberi

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM KURUMLARI İş Sağlığı ve Güvenliği Rehberi

2011

MT

REHBER

İnsanlar

Binalar

Makinalar

Ekipman

OKUL SİSTEMİ

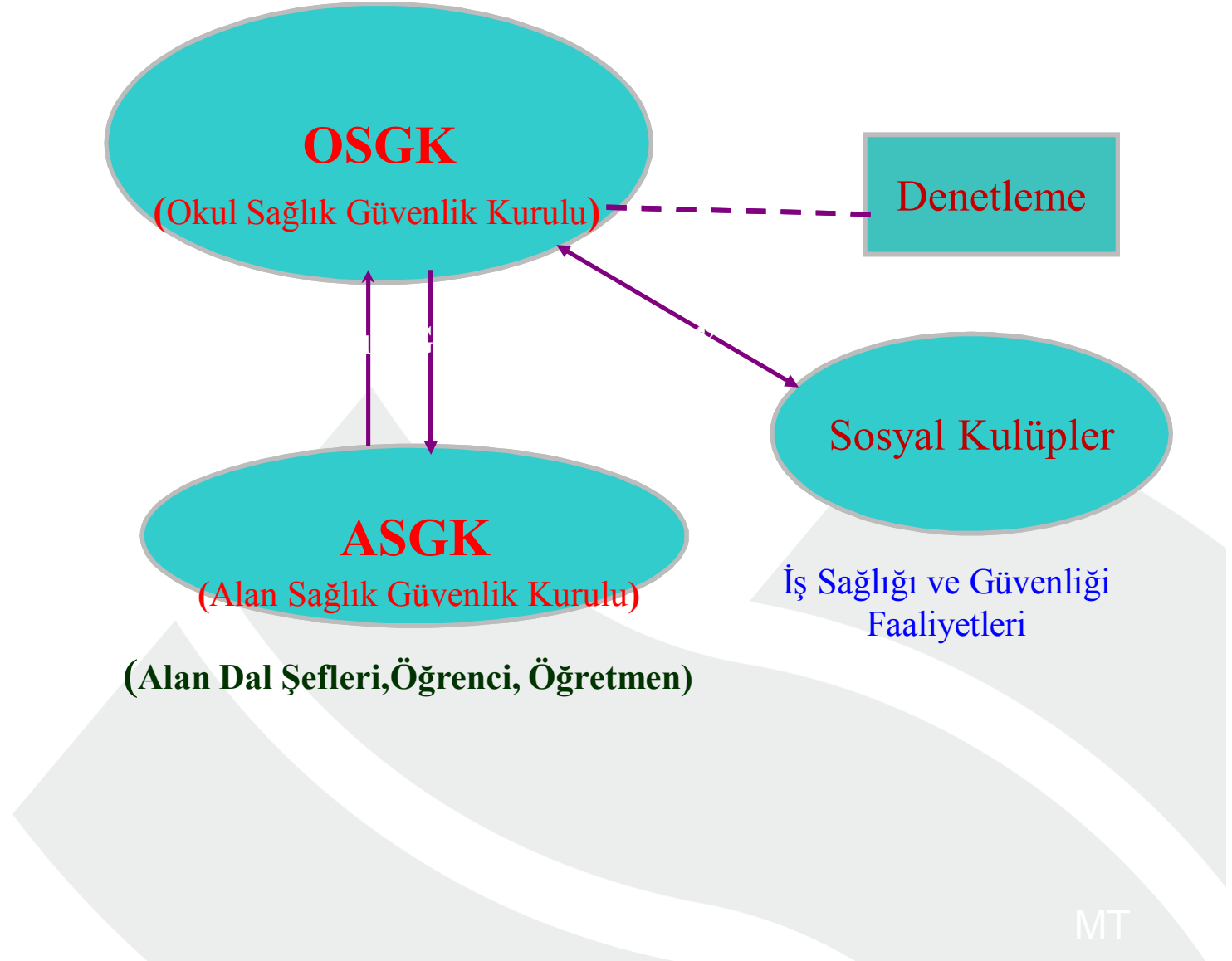

Malzemeler

Hazırlanan Rehberin Bölümleri;

1. İş sağlığı ve güvenliği politika çerçevesi
2. Mevzuat
3. Kontrol listeleri
4. Risk Değerlendirmesi Örnekleri
5. Formlar ve Belgeler
6. Kişisel Koruyucu Donanımlar
7. Güvenlik ve Sağlık İşaretleri
8. İlk Yardım

Şekil: Okullarda İş sağlığı ve Güvenliği Yapılanma Modeli

REHBER KAPSAMINDA TANIMLANAN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ORGANİZASYONU

Okul Düzeyinde Okul Sağlık ve Güvenlik Kurulu (OSGK)

Sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin yürütülmesinden okul müdürü sorumludur. Okul bünyesinde oluşturulan sağlık ve güvenlik kurulu ilgili müdür yardımcısı, alan ve dal şefleri ile okul öğrenci temsilcisi ve okul aile birliği başkanı olmak üzere **asgari beş üyeden oluşur**. Kurul çalışmalarını okuldaki diğer sosyal kulüplerle (Sağlık Kulübü vb.) koordineli şekilde yürütür.

Bu kurulun görevleri;

- Okul düzeyinde sağlık ve güvenlik faaliyetlerini koordine etmek,
- Alan sağlık ve güvenlik kurulları tarafından bildirilen eksikliklerin giderilmesini sağlamak,
- Okul bünyesinde acil durum tedbirlerini almak,
- Sağlık ve güvenlikle ilgili eğitim ve seminerler düzenlemek,
- Sağlık ve güvenlikle ilgili bilgi, resim, afiş yarışmaları düzenlemek,
- Okullardaki satın alma ve muayene komisyonunda görev almak,
- Teknik mevzuatına uygun, **sağlık, güvenlik** ve kalite standartları göz önünde bulundurularak malzeme ve teçhizatın alınmasını sağlamaktır.

Alan Sağlık ve Güvenlik Kurulu (ASGK)

Alan sayısı üçten fazla ise her alan kendi bünyesinde sağlık ve güvenlik kurulu oluşturacaktır. Alan sayısı belirtilen sayıdan az ise ASGK'nın görevlerini OSGK üstlenir. ASGK üyeleri; alan, dal şefleri, seçilecek öğretmen ve öğrencilerden oluşacaktır. ASGK üye sayısı **üçten az olamaz**.

Bu kurulun görevleri;

- Sağlık ve güvenlikle ilgili incelemeleri yapmak,
- Alana ait atölye ve laboratuvarlarda sağlık ve güvenlik önlemlerini almak,
- Görülen eksiklikleri Okul Sağlık ve Güvenlik Kuruluna bildirmek,
- Bireysel güvenlik konularında öğrenci ve öğretmenlere yardımcı olmak ve tavsiyelerde bulunmak,
- Sağlık ve güvenlik davranışının benimsenmesini teşvik etmek,
- Sağlık ve güvenlik faaliyetlerini (risk değerlendirmesi, tedbir alınması, eğitim ve bilgilendirme, raporlama, iş sağlığı ve güvenliği organizasyonları gibi) yürütmektir.

REHBER

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KONTROL LİSTELERİ

KONTROL LİSTESİ NO	KONTROL LİSTESİ ADI
KL - 01	OKUL ORTAK KULLANIM ALANLARI
KL - 02	ACİL PLAN
KL - 03	ATÖLYELER
KL - 04	LABORATUAR
KL - 05	KANTİN VE KAFETERYA
KL - 06	GENEL TEMİZLİK
KL - 07	SINIFLAR
KL - 08	KORİDORLAR
KL - 09	OKUL ARAÇLARI VE SERVİSLER
KL - 10	TOPLANTI SALONU
KL - 11	OKUL DIŞI AKTİVİTELER
KL - 12	MÜZİK ODASI
KL - 13	SANAT ODASI
KL - 14	ISLAK HACİMLER (WC VE DUŞLAR)
KL - 15	SPOR SALONLARI
KL - 16	YÜZME HAVUZU
KL - 17	KAZAN DAİRELERİ
KL - 18	ERGONOMİ-BEDENSEL İŞLER
KL - 19	ERGONOMİ-BÜRO İŞLERİ
KL - 20	İŞ İSTASYONU VEYA TEZGAHI

KONTROL LİSTESİ NO	KONTROL LİSTESİ ADI
KL - 21	TEHLİKELİ YÜZEYLERE SAHİP NESNE VE AKSAMLAR
KL - 22	KONTROLSÜZ HAREKETE GEÇEBİLECEK NESNELER
KL - 23	SOĞUK/SICAK MADDE VEYA ARAÇLARLA TEMAS
KL - 24	AYDINLATMA
KL - 25	İÇ İKLİM KOŞULLARI
KL - 26	YÜKSEKTE ÇALIŞMA
KL - 27	MAKİNALARIN HAREKETLİ PARÇALARI
KL - 28	EL ALETLERİ VE EKİPMANLARI
KL - 29 B	ELEKTRİKLİ TESİSAT VE EKİPMANLAR
KL - 30	TAŞLAMA TAŞI
KL - 31	KAYNAK-KESİM- KAPLAMA
KL - 32	BASINÇLI KAPLAR VE TESİSATLAR
KL - 33	BASINÇLI GAZ TÜPLERİ
KL - 34	VİNÇLER VE KALDIRMA MAKİNALARI
KL - 35	YANGIN VE PATLAMA
KL - 36	GÜRÜLTÜ VE TİTREŞİM
KL - 37	KİMYASAL GÜVENLİK
KL - 38	KİMYASAL ATIKLAR
KL - 39	EKRANLI ARAÇLAR VE BİLGİSAYARLAR

REHBER

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TOPLANTI SALONU KONTROL LİSTESİ

Tarih

Form
No

KL- 10

SIRA
NO

AÇIK
LAMA

GEREKLİ
DEĞİL

...../...../.....

1	Aydınlatma kumanda panosundaki açma kapama anahtarları ve şalterler çalışır durumda mı ?			
2	Uzatma kablosu kullanımını gerektirmeyecek kadar sabit tesisat var mı ?			
3	Tüm elektrik anahtarları ve prizleri düzgün çalışıyor mu ?			
4	Yeterli sayıda elektrik prizi var mı ve görsel-işitsel cihazların kullanımı için uygun yerlerde mi?			
5	Toplantı salonunda havalandırma sistemi yeterli mi?			
6	Zemin, kaymaya, düşmeye karşı uygun malzemedен yapılmış mı?			
7	Aydınlatma sistemi yeterli mi ?			
8	Isıtma sistemi yeterli mi?			
9	Acil durum alarmı var mı ?			
10	Mevzuata uygun olarak acil çıkış kapısı var mı ?			
11	Acil çıkış yönlendirme levhaları asılmış mı?			

REHBER

FORM VE BELGELER

- PR01** İş Sağlığı ve Güvenliği Prosedürü
- T01** Risk Değerlendirme Talimatı
- F01** Atelye İş Güvenliği Analiz Formu
- F02** Makine Kullanma Talimatı
- F03** Makine Bakım Kartı
- F04** Makine Bilgi Formu
- F05** Kaza ve Meslek Hastalığı Bildirim Formu
- F06** Tehlike ve Risklerin Belirlenmesi Formu
- F07-1** Tehlikelerin Derecelendirilmesi ve Değerlendirilmesi Formu
- F07-2** 5X5 Matris Yöntemi Formu
- F08** Kontrol Tedbirleri Uygulanması Formu
- F09** Risk Değerlendirmesi Formu
- F10** OSGK/ASGK Toplantı Tutanağı
- F11** Periyodik Kontrol Listesi Formu
- F12** İş Sağlığı ve Güvenliği Denetleme Kontrol Listesi

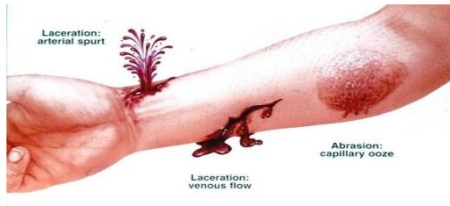
REHBER

Uyarı İşaret ve Levhaları

Kişisel Koruyucu Donanımlar (KKD)

İlk Yardım

BEKLENTİLER (1)

- Okullarda sağlık ve güvenlik kurulları oluşturmak,
- İş sağlığı ve güvenliği bilgi paylaşım ve veri toplama elektronik sistemini kurmak,
- Öğrenci ve öğretmenlerin sağlık güvenlik eğitim ihtiyacını izleyebilmek ve karşılamak,
- Okulların Kişisel Koruyucu Donanım ihtiyaçlarını tespit edebilmek,

BEKLENTİLER (2)

- Kontrol listelerine göre tespit edilen risklerin ortadan kaldırılmasını sağlamak,
- İSG konusunda okul, idare, öğretmen, öğrenci, veli işbirliğini sağlamak.
- Mevzuat ihtiyacını tamamlamak.
- Eğitim sırasında alışkanlık haline gelen koruyucu donanım giyme ve güvenlik davranışlarını iş hayatında da araması, ihtiyaç duyması ve boşluğunu hissetmesi olarak hedeflenmiştir.

SON DURUM

Yeni Çalışma Komisyonlarının Kurulması

Protokol kapsamında yapılan çalışmalarını değerlendirmenin yanı sıra okul ortamlarının güvenliği konularını görüşmek ve çalışmalarını koordine etmek üzere her iki Bakanlık temsilcilerinin yer aldığı bir **Koordinasyon Kurulu kurulmuştur.**

Ayrıca bu kurula bağlı olarak çalışmak üzere;

- 1. Üretim Ortamları** Rehber kitabı komisyonu,
- 2. Genel Eğitim Ortamları** Rehber Kitabı komisyonu,
- 3. İlk Yardım ve Doğal afetlerde alınacak tedbirler** komisyonu,
- 4. Mevzuat** komisyonu kurulmuştur.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Genel Müdürlüğü uzmanlarınca koordinasyon Kurulu ile birlikte tüm komisyon üyelerine konu ile ilgili **1 günlük** eğitim verilmiştir.

Çalışma kapsamının genişletilerek MEB’de yeni yapılanma durumuna uyarlanması

14 Eylül 2011 tarih ve 28054 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan 652 sayılı “**Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname**” ile bütün meslek liseleri Mesleki ve teknik Eğitim Genel Müdürlüğü çatısı altında toplanmıştır.

Protokol kapsamında yürütülen çalışmalar bu yeni yapılanma durumuna uyarlanarak **her tür ve seviyedeki eğitim kurumunu kapsayacak şekilde genişletilerek sürdürülecektir.**

SORUMLULUKLARIMIZ...

Devlet

Gerekli yasal düzenlemeleri ve uygulamadaki denetim ve kontrolünü yapmak, eğitim vermek yetkisi ve görevi.

Çalışan

İSG yönünden kendisine verilen talimatlara harfiyen uymak sorumluluğu.

İşveren

Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı hazırlamak ve mevcut yasa ve yönetmelikleri uygulama yükümlülüğü.

SONUÇ

Güvenlik Kültürünün oluşturulabilmesi için;

- Güvenli davranışlar ile çocuklara doğru örnekler vermeli,
- İlköğretimden başlanarak iş sağlığı ve güvenliği eğitimi sağlanmalı,
- Mesleki eğitimin kalitesi arttırılarak İSG konusuna daha fazla önem verilmeli,
- Güvenlik kültürünü benimseyerek hayatımızın her aşamasına uyarlamalı,
- Güvenli yaşam tarzını benimsemeli attığımız her adımda “önce güvenlik” demeli,
- Güvenlik kültürünü oluşturmaya erken yaşlardan başlamalı,
- Ve en önemlisi ***"Bana bir şey olmaz"*** demekten vazgeçmeliyiz.

GÜVENLİ BAŞLA

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ
“BİR DAVRANIŞ BİÇİMİDİR”
“ÖĞREN VE ÖĞRET”

Unutmayınız!

**ÖNLEMEN
ÖDEMekten
UCUZDUR.**

TEŞEKKÜR EDERİM

